

Høgskolen i Gjøviks rapportserie, 2008 nr. 3

**Styrking av praksisundervisning og
konkretisering av læresituasjoner**

Samarbeidsprosjekt mellom Søndre Land kommune
og Høgskolen i Gjøvik

Marianne Ege Lundberg og Ragna Ingeborg Engelién

Gjøvik 2008

ISSN: 1890-520X

FORFATTERE:

Marianne Ege Lundberg,
Assisterende avdelings leder, hjemmesykepleien
Tjenesteområdet Helse- og Omsorg
Søndre Land Kommune

Ragna Ingeborg Englien.
Høgskolelektor,
Høgskolen i Gjøvik, seksjon for sykepleie

SAMMENDRAG

Tittel: Styring av praksisundervisning og konkretisering av læresituasjoner for siste års sykepleiestudenter ved hjemmesykepleien i Søndre Land kommune.

Forfattere: Marianne Ege Lundberg, assisterende avdeling sykepleier ved hjemmesykepleien, Søndre Land kommune og Ragna Ingeborg Engelién, høgskolelektor ved Høgskolen Gjøvik, seksjon sykepleie.

Veileder: Marie Louise Hall-Lord

Samarbeidsprosjekt mellom Høgskolen i Gjøvik, seksjon sykepleie og Søndre Land kommune, hjemmesykepleien.

Målet for prosjektet var å lage en veileder som tilfredsstillt kravene gitt i fagplan fra høgskolen i Gjøvik, seksjon sykepleie, samt å sikre studentene kvalitativ god praksis i hjemmesykepleien, Søndre Land Kommune.

I rapporten kommer det frem hvordan veilederen ble mottatt av studentene og kontaktsykepleiere og hvordan denne kan videreføres til andre kommuner.

FORORD

Prosjektet har vært et samarbeid mellom Høgskolen i Gjøvik, seksjon sykepleie og Søndre Land kommune, hjemmesykepleien.

Vi vil takke Høgskolen i Gjøvik for tildelte prosjektmidler juli 2007, som har gjort det mulig å arbeide med prosjektet.

En takk til veileder Marie Louise Hall-Lord for tilbakemeldinger og gode ideer under utarbeidelse av veileder og rapport.

En stor takk til alle kollegaer ved hjemmesykepleien i Søndre Land kommune, som har kommet med sine bidrag til veilederen. Sykepleiere ved hjemmesykepleien er gode på å se muligheter fremfor begrensinger i sitt daglige arbeid sammen med studenter i praksis. Det har vært mye humor som er til glede for en selv, studenter, samarbeidspartnere og tjenestemottakere.

En vil til slutt takke sykepleiestudentene vår 2007 som har vært med i pilotprosjektet for gode innspill ved evaluering av veilederen.

INNHALDSFORTEGNELSE

Kap:	side:
1.0 Innledning	4
1.1 Rapportens oppbygning.....	4
1.2 Bakgrunn.....	4
1.2.1 Høgskolen i Gjøvik, avdeling for sykepleie.....	8
1.2.3 Søndre Land Kommune, tjenesteområdet helse og omsorg....	8
1.3 Prosjektets hovedmål og delmål.....	10
1.4 Problemstilling.....	10
1.5 Forberedelser.....	10
1.6 Prosjektperiode.....	11
2.0 Metode	12
2.1 Utarbeidelse av veileder.....	12
2.2 Anvendelse av veileder.....	12
2.3 Evaluering av veileder.....	13
3.0 Resultat	15
3.1 Veilederens innhold.....	15
3.2 Resultat av evaluering.....	16
4.0 Drøfting	21
5.0 Avslutning	25
5.1 Veien videre.....	25
6.0 Litteraturliste	26
6.1 Vedlegg.....	28
A) Veileder – Søndre Land Kommune hjemmesykepleien	
B) Spørreskjema til studenter	
C) Spørreskjema til kontaktsykepleier	

1.0 INNLEDNING

Hjemmesykepleien i Søndre Land Kommune har tidligere utarbeidet og benyttet en veileder for å hjelpe studentene i sykepleierutdanningen til å se de læresituasjoner tjenestestedet kan tilby. Hjemmesykepleien har sisteårs studenter to perioder per år, og benytter den skriftlige veilederen for disse studentene. For å kunne utvikle denne veilederen videre og konkretisere læresituasjonene som er ved hjemmesykepleien, ble det søkt om prosjektmidler. Det ble bevilget prosjektmidler til dette i 2007.

1.1 Rapportens oppbygging

I kapittel 1, presenteres prosjektets bakgrunn, hensikt, hovedmål, delmål og problemstilling. I kapittel 2, presenteres metode og i kapitel 3.0 presenteres resultat. Videre i kapittel 4, kommer drøftinger av resultat i forhold til mål. Til slutt i kapittel 5, gies anbefalinger om videreføringer av prosjektet mot andre kommuner.

1.2 Bakgrunn

Sykepleiekompetanse er sammensatt og kompleks, og i utviklingen av denne kompetansen vil både teoretisk kunnskap, praktisk kunnskap og erfaringskunnskap gjøre seg gjeldende. Utfordringene sett fra vårt ståsted i hjemmesykepleien, blir å legge til rette for en god praksisundervisning som resulterer i selvstendighet og ansvarsbevissthet i utøvelsen av sykepleie og derved økt handlingskompetanse og handlingsberedskap ved endt utdanning.

Hjemmesykepleien har gjennom sykepleierstudenter fått høre at det er ulik praksis, på hvert enkelt praksissted. Det varierer hva den enkelte student får delta på og lære. Det synes viktig at det opprettholdes en mest mulig ensartet praksisundervisning i forhold til hjemmesykepleien, men at den også skal være tilrettelagt for den enkelte student. I tillegg til at kravene fra rammeplan og fagplan er fulgt.

I rammeplan for sykepleierutdanningen står det:

'For hver praksisperiode skal utdanningsinstitusjonen og praksisfeltet sammen utarbeide konkrete planer for praksisstudiene, som beskriver hva studentene kan lære på det enkelte praksissted'. (1.desember 2005, s.11)

Bakgrunnen for prosjektet var at veilederen som ble brukt i kommunen for siste års studenter har "fungert" tilfredsstillende, og de studentene vi til nå har hatt, har vært veldig fornøyde med en slik veileder. I forhold til faglig svake studenter har det imidlertid vist seg at veilederen ikke har fungert etter intensjonen. Derfor har det vært et behov for å konkretisere veilederen, samt gjøre den mer fleksibel. Det har også vært viktig å konkretisere læresituasjoner som er ved hjemmesykepleien, og slik kvalitets sikre praksisen til den enkelte student.

En slik type veileder vil også andre kommuner kunne ha nytte av i sin praksisundervisning til sisteårs studenter. Høgskolen vil på denne måten få praksisundervisning som er tilrettelagt for sisteårs studenter j.m.f fagplan. Sykepleiestudentene vil sikres en mest mulig lik praksisundervisning uansett hvilken kommune de er i.

Målet med prosjektet er å utarbeide en veileder til bruk for sisteårs sykepleiestudenter i deres praksisundervisning i hjemmesykepleien. Veilederen skal kvalitetssikre praksisundervisningen, tilfredsstillende krav gitt i rammeplan og fagplan, utarbeidet ved høgskolen, og samtidig belyse de læresituasjoner som er i hjemmebaserte tjenester. Sykepleier studenter som har praksis i hjemmesykepleien har følgende mål for praksisstudiet sitt:

- *'Skal få øvelse i å anvende kunnskap (teori)*
- *Skal "hente" klinisk kunnskap*
- *Skal oppøve ferdigheter*
- *Skal oppleve yrkets karakter og utfordringer*
- *Skal oppøves i ansvarlighet*
- *Skal utvikle etisk kompetanse og evne til etisk refleksjon'.*

(Praktisk håndbok 2007/2008, s 3)

Studentene som er ute i praksis ved hjemmesykepleien er snart ferdig utdannende sykepleiere. De skal være kvalifisert for et yrke som er i stadig endring og som det stilles høye krav til. Samfunnet vårt er komplekst og i stadig endring og utvikling. Dette stiller store krav til utøvelsen av sykepleieyrket. I mål for studiet er det beskrevet at studenter ved endt utdanning skal kunne være selvstendige og ansvarsbevisste, endrings- og pasientorienterte yrkesutøvere. De skal også kunne vise evne og vilje til en bevisst og reflektert holdning ved utøvelsen av sykepleiefaget. Rammeplan (2004).

I rammeplan og Forskrift for sykepleieutdanning (2004) benyttes to begreper, handlingskompetanse og handlingsberedskap for å beskrive funksjonsdyktigheten til den nyutdannede sykepleier:

'Handlingskompetanse knyttes til områder der det forutsettes at utdanningen har ansvar for å bidra til selvstendig fungering. Kompetansen er hovedsakelig rettet mot pasienter og pårørende og ivaretar grunnleggende funksjoner i sykepleien'(s 61)

Handlingsberedskap benyttes om:

'Handlingsberedskap knyttes til områder der utdanningen bidrar til at nyutdannende sykepleiere har kunnskaper om feltet, men mangler nødvendig erfaring og mer spesialisert opplæring for å kunne handle selvstendig'
(s 61)

Kompetansen til ferdig utdannede sykepleiere består både av handlingskompetanse og handlingsberedskap og er avgjørende forutsetninger for hvordan de møter samfunnets behov for sykepleie. I tredje studieenhet er det syv områder studenten skal ha opparbeidet handlingskompetanse og handlingsberedskap i forhold til.

Dette forutsetter at studenten har nådd målene for første og andre studieenhet, da målene i tredje studieenhet i stor grad bygger på at studenten utvikler handlingskompetanse og handlingsberedskap jfr. undervisningsplanen s 3, studieenhet 3, kull 05.

Handlingskompetansen knyttes til områder der det forutsettes at utdanningen har ansvar for å bidra til at studentene fungerer selvstendig. Videre knyttes handlingsberedskap til områder der utdanningen bidrar til at nyutdannede sykepleiere har kunnskap om området, men mangler den nødvendige erfaring og mer spesialisert opplæring for å kunne handle selvstendig. En av prosjektets hovedhensikter er at siste års studenter skal få økt handlingskompetanse og handlingsberedskap etter sin praksisperiode ved hjemmesykepleien, noe som vil gjøre dem bedre rustet til å møte utfordringer og endringer i samfunnet når de er ferdig utdannet.

I sykepleieutdanningen legges det vekt på studentenes egenaktivitet, og det forventes at de viser ansvar for personlig og faglig utvikling. Siste års sykepleiestudenter betraktes som aktive og ansvarlige, med rett til medbestemmelse og innflytelse på egen studiesituasjon, og gis faglige utfordringer i forhold til dette.

For å kunne forberede sykepleiestudenter på den fremtidige sykepleierollen, skal studentene ha en så realistisk praksis som mulig. Studentene blir gitt økt ansvar og selvstendighet relatert til sykepleiefunksjonen, i tillegg ansvar for egen faglig utvikling. For at en student skal kunne utvikle ansvarsbevissthet og evnen til å ta ansvar, er det viktig at studenten blir utfordret på dette i forhold til sykepleieoppgaver i praksis. Hovedtemaet for praksisperioden i hjemmesykepleien er i følge undervisningsplan for studieenhet 3, følgende:

'Sykepleierens funksjon og ansvar i pleie- og omsorgstjenesten i kommunen, samt undervisning, forskning og fagutvikling'. (s 3)

1.2.1 Høgskolen i Gjøvik, avdeling for sykepleie

Høgskolen i Gjøvik har visjonen - *et førstevalg* som skal gi studenter mulighet for en personlig utvikling som gjør dem til selvstendige, faglige sterke og kvalitetsbevisste mennesker. Avdeling for helse, omsorg og sykepleie, seksjon sykepleie har blant annet som mål at teori og praksis skal være tilrettelagt slik at studenter tilegner seg sykepleiefaglig identitet og stor grad av samhandlingskompetanse de årene studieprogrammet foregår. Satsingsområdet til seksjon sykepleie er klinisk sykepleie. I fagplan, bachelor i sykepleie heter det:

'Bachelorutdanning i sykepleie skal utdanne selvstendige, ansvarsbevisste, endring og pasient-fokusert sykepleiere som viser evne og vilje til en bevisst og reflektert holdning i utøvelsen av sykepleie'.
(Fagplan Bachelor i sykepleie, høst 2007 s 3)

Videre sier fagplanen at formålet med veiledet praksisstudie er:

'Studenten skal oppnå optimal handlingskompetanse for å kunne møte pasientens og samfunnets behov for sykepleie som del av et samlet behandlingstilbud.'
(Fagplan Bachelor i sykepleie, høst 2007 s 11)

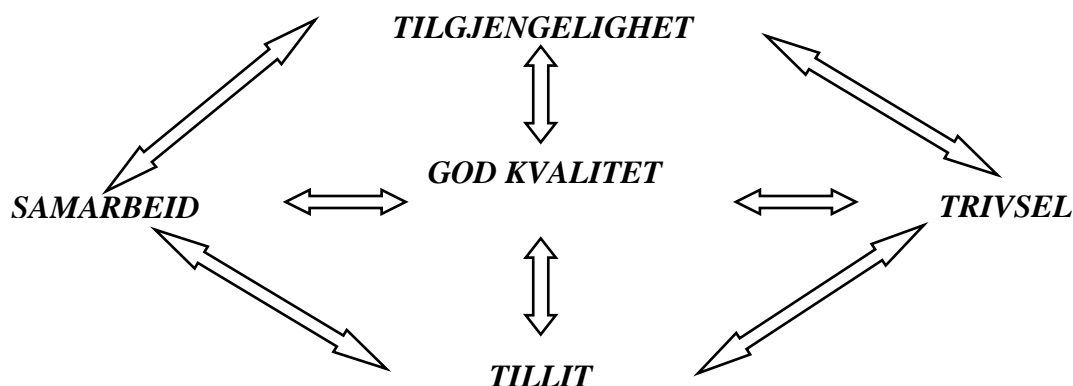
1.2.2 Søndre Land Kommune, Tjenesteområde helse og omsorg, hjemmesykepleien

Tjenesteområdet skal gi gode og likeverdige Helse- og omsorgstjenester til alle som trenger det, når de trenger det, uavhengig av alder, bosted, kulturell eller religiøs bakgrunn, kjønn og økonomi.

Verdigrunnlaget til tjenesteområdet bygger på de nasjonale verdier (Søndre Land kommuneplane, samfunnsdel 2008-2011)

KVALITET – TRYGGHET - RESPEKT

For oss i tjenesteområdet Helse og Omsorg betyr dette:

Sirkelen viser de verdier tjenesteområde helse- og omsorg vektlegger og arbeider etter i sin tjeneste, både utad til tjenestemottakere og samarbeidspartnere, og innad i og mellom avdelinger. Tjenestemottakere av helse- og omsorgstjenester skal sikres brukermedvirkning, og en sammenhengende og tilgjengelig tiltakskjede med forpliktende samarbeid og samordning internt og eksternt. Organisasjonen skal være beslutningsdyktig, med vekt på at beslutninger tas på rett nivå, og at det ytes tjeneste av god kvalitet. Tjenesteområdet har fokus på medarbeidere som viktig ressurs og at en har rett kompetanse på rett sted.

Hjemmesykepleien har som mål å yte sykepleietjeneste av god kvalitet. Det vektlegges samarbeid med pasient og pårørende. Videre vektlegges tverrfaglig samarbeid, og det bidras aktivt til samarbeid på tvers av avdelinger, etater og andre samarbeidspartnere. Avdelingen gir en kvalitetsmessig god sykepleietjeneste uavhengig av pasients bosted og alder. Videre har hjemmesykepleien et ønske om høy faglig kvalitet på praksisplasser for sykepleiestudenter. Hjemmesykepleien har 15.2 årsverk, hvorav 14 årsverk er sykepleiestillinger som er besatt av faglige, dyktige og oppdaterte sykepleiere, og 1.2 årsverk som er hjelpepleierstillinger.

1.3 Prosjektets hovedmål og delmål

Hovedmålet for prosjektet har vært å utvikle en veileder som tilfredsstillende kravene gitt i fagplan fra Høgskolen i Gjøvik, seksjon sykepleie, samt å sikre studentene kvalitativ god praksis i hjemmesykepleien, Søndre Land Kommune. Delmålene for prosjektet var å synliggjøre læresituasjoner i hjemmesykepleien. Dette for å øke motivasjonen hos studentene og for at de skal ta ansvar for egen læring.

1.4 Problemstilling.

Hjemmesykepleien i Søndre Land Kommune har de siste årene prøvd å konkretisere læresituasjoner i forhold til hva en ønsker sykepleier studentene skal gjennom den perioden de er hos oss.

I de aller fleste praksisperioder har en sett at planen har vært med på å gi studentene en god praksisundervisning i forhold til de krav som stilles, jf rammeplan.

Studenter som har hatt behov for økt trening i praktiske ferdigheter, som prosedyrer, har ikke alltid kommet gjennom alle punkter i forhold til administrasjon og ledelse. En utviklet veileder skal kunne stille krav til kontaktsykepleiere i forhold til kjennskap om skolens mål til studentenes handlingskompetanse og handlingsberedskap. Veilederen skal kvalitet sikre praksisundervisningen, samt tilfredsstillende kravene gitt i fagplan for sykepleiestudenter ved høgskolen i Gjøvik. Prosjektet vil bli sikret i samarbeid med høgskolen og praksisstedet, hjemmesykepleien i Søndre Land. En slik type veileder vil også kunne videreføres til andre praksissteder for å gi studentene en best mulig og ensartet praksis i hjemmebaserte tjenester.

Prosjektet vil videreutvikle en veileder til bruk for siste års studenter i hjemmesykepleien Søndre Land Kommune gjennom å konkretisere læresituasjoner.

1.5 Forberedelser

Tanken om å søke midler til prosjektet med å videreutvikle veilederer har foregått i langt tid. Sykepleierne i hjemmesykepleien har til stadighet kommet med gode ideer og tanker om hvordan kunne gi studentene en bedre praksisperiode, men det ble alltid bare med tanken når en begynte å snakke om søknad. Det ble søkt om prosjektmidler våren 2007. I juli fikk hjemmesykepleien tilkjent midler til å starte prosjektet.

1.6 Prosjektperiode

Prosjektet startet i august 2007 og varte til juni 2008.

Fra august til desember 2007, ble det jobbet med å sette opp forskjellige læresituasjoner som finnes i hjemmesykepleien. Det ble utarbeidet en progresjonsstige delt opp i uker, som skulle gi studentene opplevelse av økt ansvar og læring under praksistiden. Det ble i tillegg utarbeidet et nytt informasjonsskriv hvor praktiske opplysninger om hjemmesykepleien, helse og omsorgsetaten ble vektlagt.

Utprøving av veilederen ble gjennomført for fire studenter og deres kontaktsykepleiere våren 2008.

Evaluerings av veileder med spørreskjema til studenter og kontaktsykepleiere, ble gjennomført i uke 11. Intervju av studenter ble gjennomført i uke 12. Deretter ble prosjektet avsluttet frem til juni 2008, med analyse av resultater fra spørreskjemaer og intervju, og rapportskrivning.

2.0 METODE

Problemstillingen i dette prosjektet handler om konkretisering av veileder til bruk for sisteårs studenter, for å kvalitets sikre praksis i Søndre Land Kommune.

Sykepleiere i hjemmesykepleien har langt erfaring med studenter i praksis slik at de har mye kunnskap om ulike læresituasjoner. En har tidligere hatt en veileder, men denne har ikke vært så detaljert og tilpasset studentene, som den som ble utarbeidet i forbindelse med prosjektet.

2.1 Utarbeidelse av veileder

En arbeidsgruppe bestående av alle sykepleiere i hjemmesykepleien i Søndre Land kommune ble samlet til prosjektarbeid. Med utgangspunkt i problemstilling og tidligere informasjons hefte til studenter, ble det utarbeidet et nytt og forbedret informasjonshefte. Heftet omhandlet blant annet praktiske opplysninger til studenten, informasjon om hjemmesykepleien og tjenesteområdet helse og omsorg i Søndre Land kommune (vedlegg A, del 1).

For å kunne utarbeide en veileder til studentene satte sykepleierne ved hjemmesykepleien opp de forskjellige læresituasjoner som kan tilbys. Deretter ble læresituasjoner fordelt på forskjellige uker, slik at hver uke bygger på og overlapper hverandre og gir progresjon (vedlegg A, del 2).

2.2 Anvendelse av veileder

Studenter og kontaktsykepleiere fikk utdelt informasjon og veileder på forhånd før de kom i praksis høsten 2007. Student og kontaktsykepleier skulle for hver uke forberede hva studenten skulle igjennom av læresituasjoner. På slutten av uken skulle de reflektere over gjennomførte læresituasjoner, og hake av når disse var gjennomført og studenten hadde nådd forventede krav. I tillegg var det avsatt tid til felles veiledning med prosjektleder hver andre uke. Her var temaet spørsmål i forhold til veilederen og forslag til forbedringer av denne. Veilederen er et arbeidsredskap for studentene, den beskriver hva studentene kan lære i praksis ved hjemmesykepleien.

Veilederen innebærer ansvar for egen læring ved at studentene aktivt benytter denne, og tilegner seg forventet kunnskap i forholdt til forventet uke.

Veilederen skal være et arbeidsverktøy for kontaktsykepleiere og avdelingen slik at de kan tilrettelegge for at studenten innehar forventet kunnskap til rett tid. Veilederen er satt opp i tråd med den målsetning og de krav som stilles til studenten jmf. fagplanen. Gjennom progresjonsstigen har kravet vært at studenten gjennom sine handlinger og vurderinger av disse, skal kunne påta seg økende ansvar i læresituasjonen og arbeide selvstendig.

2.3 Evaluering veileder.

Som metode for å evaluere veilederen for siste års studenter valgte vi en kombinasjon av kvalitativ metode og kvantitativ metode.

I samarbeid med høgskolen og ekstern veileder ble det vurdert at det er flere veier å gå for å få data om de fenomener en ønsker å undersøke. Studentgruppen og deres kontaktsykepleiere var en liten gruppe, total fire studenter og fem kontaktsykepleiere. En må derfor vurdere, relevansen av de data som foreligger. Uansett vil de kunne gi oss en pekepinne og noe å jobbe videre med. Det ble utarbeidet spørreskjema til bruk for studenter og kontaktsykepleiere.

Dalland sier:

'Et viktig kvalitetsmål på en undersøkelse foretatt med spørreskjema er at respondentene svarer på de samme spørsmålene, stilt på samme måte til alle og i samme rekkefølge'. (s. 185)

Kravene til et spørsmål er store fordi det skal gi oss gode svar på gode spørsmål. For å få svar på prosjektets problemstilling ble det utarbeidet strukturerte spørreskjema med lukkede spørsmål med avkryssings alternativer (se vedlegg nr B og C.)

Det ble utarbeidet like spørsmål til studenter og kontaktsykepleiere. Studentene hadde i tillegg to ekstra spørsmål som direkte ble knyttet mot de siste fire uker i praksisen, administrasjons uker og sjefsuker.

Spørreskjemaene er anonymisert og ble utlevert av lærere, til student og kontaktsykepleier i forbindelse med slutt evaluering.

Dette ga en høy svarprosent. Prosjektleder er ansvarlig for å ta vare på all dokumentasjon som skal danne det foreløpige grunnlaget for evaluering av prosjektet.

Det ble også gjennomført intervju med de fire studentene, i siste uken av praksis. Man benyttet da de samme spørsmål som i spørreskjemat, men la opp til at studentene kunne komme med beskrivelser av sin praksistid i hjemmesykepleien. Leder i hjemmesykepleien, som hadde lite kontakt med studentene på denne tiden, gjennomførte intervjuene. Intervjuene ble tatt opp på diktafon, og svarene ble nedskrevet av kontorpersonal ved Hovli sykehjem.

I brev til Pleie og omsorgssjef i Søndre Land kommune og studie ansvarlig ved Høgskolen i Gjøvik, ba vi i forkant av prosjektet om bekreftelse på tillatelse til å evaluere prosjektet.

Det ble utlevert informasjonsskriv og samtykke erklæring til samtlige studenter og kontaktsykepleiere i forkant av praksisperioden.

Her ble det informert om gjennomføring av prosjektet, og at alle opplysninger - data studenten og kontaktsykepleier ga fra seg ville bli behandlet konfidensielt, og eventuelle nedtegnelser ble oppbevart utilgjengelig for andre.

3.0 RESULTAT

Prosjektet hovedhensikt var å utarbeide en ny veileder til bruk for siste års sykepleiestudenter, i tillegg til at man ønsker å få svar på hvordan sykepleiestudentene og kontaktsykepleiere evaluerte den som et arbeidredskap til bruk i praksis undervisning.

3.1 Veilederens innhold

Veilederen ble laget ved at sykepleierne ved hjemmesykepleien satte opp de forskjellige læresituasjoner en har ved avdelingen. Deretter ble læresituasjoner fordelt på forskjellige uker, slik at hver uke bygger på, og overlapper den foregående.

De to første ukene er bli kjent uker ved hjemmesykepleien i Søndre Land. Deretter følger to uker med fokus på pasient, fokus på helhet, administrative uker og sjefsuker. Hver uke er delt opp i klinisk sykepleie, undervisende og veiledende funksjon, administrasjon og ledelse, samarbeid og fagutvikling og etikk som fagområder. Under hvert punkt følger forskjellige læresituasjoner og krav til studentene. Ukene en til fire går spesifikk på hjemmesykepleiens læresituasjoner.

I uke fem og seks har en lagt opp til at studenten skal få se sammenheng og få innblikk i de forskjellige tjenester i helse og omsorgsetaten i kommunen. Det blir også lagt opp til at de er på Hov legesenter på laboratoriet og er med bioingeniøren en hel dag.

Det spesielle ved denne progresjonsstigen er de ukene en har kalt administrasjonsuker og sjefsuker. I administrasjonsukene er det vektlagt at studenten får innblikk i de administrative læresituasjoner som er ved hjemmesykepleien i Søndre Land Kommune. Studenten følger da leder i to dager, nestleder i en dag, kreftsykepleier i en dag og områdesykepleier i en dag.

De to siste ukene er sjefsuker. For at studenten skal kunne få ha sjefsuker er det en forutsetning at vedkommende har gjennomgått de første åtte uker i progresjonsstigen, samt viser handlingskompetanse og handlingsberedskap til å kunne gjennomføre sjefsuker. I sjefsukene får studentene overta ansvar for hjemmesykepleiekontoret med de forskjellige læresituasjoner det medfører. Leder for hjemmesykepleien er tilstede for veiledning og rådgivning.

3.2 Resultat av evaluering.

I dette kapitelet presenteres funn fra studentens og kontaktsykepleierens evaluering av veilederen. Svarene blir presenter i enkle tabeller og sitat fra intervjuene med studentene blir tatt med under hvert spørsmål.

Tabell 1. Har veilederen vært il hjelp for å tydeliggjøre hjemmesykepleiens mål og læresituasjoner?

Alternativ svar:	Studenter = 4	Kontaktsykepleiere = 5
1- i liten grad		
2		
3		
4		1
5- i stor grad	4	4

Tabellen viser at alle studentene i praksis opplevde at den nye veilederen tydeliggjør hjemmesykepleiens mål og læresituasjoner. Kontaktsykepleiere opplevde det samme. Fra intervjuet med studentene kom følgende frem:

'Der vil jeg velge i stor grad, fordi det er hele tiden punkt som du alltid skal være igjennom og som følger deg naturlig i progresjonsfasen når du er utplassert. Jeg synes det er et veldig nyttig hjelpemiddel. Har vært veldig bra'.

'Synes den har vært til god hjelp. Fint å kunne se igjennom på forhånd, vite hva en skal igjennom, da er en sikker på at en kommer igjennom alt en skal ut fra de kriterier som skolen setter. Har vært kjekt å gå igjennom sammen med kontaktsykepleier også'.

Tabell 2. Har struktureringen i veilederen vært en hjelp til faglig refleksjon for deg sammen med studenten / kontaktsykepleier?

Alternativ svar:	Studenter = 4	Kontaktsykepleiere = 5
1- i liten grad		
2		
3	2	
4	1	3
5- i stor grad	1	2

Her har halvparten av studentene svar 3, mens de andre har svart 4 og 5. I forholdt til kontaktsykepleiere har tre svart 4 og de to andre 5. Fra intervjuene med studentene kom følgende frem:

'Jeg synes også det har vært veldig bra, veldig lett og følge med på progresjon og hva vi har igjen av det vi skal igjennom og sånn, synes jeg har vært veldig greit'.

'Der også har jeg 5, faktisk. Det blir høyere faglig kvalitet over når du har punktene som du hele tiden skal igjennom, det blir ikke bare dine personlige nivå, og det nivået du skal være på, men det blir også en liten ekstra bit som du skal være igjennom, så du ikke mister fokuset, synes jeg'.

Tabell 3. Mener du at avkryssingsrubrikkene i veilederen er hensiktsmessig for studentenes læring og progresjon?

Alternativ svar:	Studenter = 4	Kontaktsykepleiere = 5
1- i liten grad		
2		
3		
4	1	5
5- i stor grad	3	

Både studenter og kontaktsykepleiere opplevde at avkryssingsrubrikkene i veilederen var til god hjelp. Det samme kom også frem i kommentarer fra intervjuet med studentene.

'Igjen så synes jeg det har vært veldig greit. Man har klart å følge med på hva en har igjen og sånn'

'Ja, 5. Det er veldig kjekt at det kan hukes av. Da har en jo litt mer oversikt over hva du ikke har vært igjennom enda og bør se tilbake på. En kan også se hva en har vært igjennom fra uke 1 til 10. Det synes jeg hva vært veldig bra'.

Tabell 4. Har du blitt mer bevisst skolens målsetting ved å bruke veilederen?

Alternativ svar:	Studenter = 4	Kontaktsykepleiere = 5
1- i liten grad		
2		
3		
4	1	2
5- i stor grad	3	3

Både studenter og kontaktsykepleier var i høy grad enige at de hadde blitt mer beviste på skolen målsetninger ved å bruke veilederen.

Studentene sa også dette under intervjuene med de.

'Egentlig 4 vil jeg si der. Bevisst er vi på en måte hele tiden, men nå får en det mer svart på hvitt, på en måte. Det er lettere å følge opp'.

'4- der også. Det gjenspeiler jo det skolen vil at vi skal lære, men har i hvert fall fulgt med på den veilederen da'.

'Ja, det har jeg vel gjort. Igjen har det vært et veldig godt hjelpemiddel fordi det kommer så tydelig frem alle målsetninger, det har vært så lett å følge med, så 5 her'.

Tabell 5 a. Har skriftliggjøring i veilederen virket motiverende for deg som veileder?

Alternativ svar:	Kontaktsykepleiere = 5
1- i liten grad	
2	
3	
4	1
5- i stor grad	4

Dette spørsmålet er kun besvart av kontaktsykepleiere.

De fleste kontaktsykepleiere mente at skriftliggjøring i veilederen hadde vært motiverende for dem under praksisperioden sammen med studentene.

Tabell 5 b. Har du oppnådd økt kompetanse for å mestre hverdagen som sykepleier etter å ha gjennomført administrativ uke?

Alternativ svar:	Studenter = 4
1- i liten grad	
2	
3	1
4	1
5- i stor grad	2

Dette spørsmålet er kun besvart av studentene.

Halvparten av studentene mente de i stor grad oppnådde økte kompetanse etter at de hadde gjennomført administrative uker. En student mente midt på skalaen at vedkommende opplevde økt kompetanse.

'Ja, 4. Jeg synes det har vært kjempefint og fått de ukene for vi kunne ikke så mye om administrativ fra før. Det er klart det har ikke blitt mengdetrening på mye av det, men en har i hvert fall vært innom veldig mye forskjellig'.

'Helt klart 5. Kjempe lærerikt og positivt, en får et helhetlig bilde av hvordan ting "funker" her i hjemmesykepleien og ikke bare være ute, men også all den jobbingen som folk gjør inne her, det har vært kjempebra'.

Tabell 6. Ga sjefsuken deg kunnskap som vil være til nytte for deg som ferdig sykepleier?

Alternativ svar:	Studenter = 4
1- i liten grad	
2	
3	
4	1
5	3

Dette spørsmålet er kun besvart av studentene.

Tre studenter mente i stor grad at de siste uken som "sjefer" på hjemmesykepleien ga de mye kunnskap og erfaringer de kunne ta med seg når de var ferdig som sykepleiere.

Dette kom også frem flere eksempler på dette under intervjuene med de.

'Der vil jeg også sette 5. Det gir en god forsmak og kunne stole ordentlig på seg selv, og ta avgjørelser når du står der i telefonen og andre ting som pårørende trenger hjelp til, helt klart det en forsmak på det å kunne ta avgjørelser som du synes er holdbare selv også og som faktisk er det'.

'Ja, sjefsuker var den aller beste egentlig. Der fikk jeg kjempegod trenig i Gericca og i det å ta telefoner og snakke med pårørende og tverrfaglige samarbeidspartnere, pasienter, og ja, veldig bra, nesten den beste'.

Tabell 7. Har velkomsthftet gjort det lettere å orientere seg i forhold til organisering av hjemmesykepleien i Søndre Land?

Alternativ svar:	Studenter = 4
1- i liten grad	
2	
3	1
4	2
5- i stor grad	1

Dette spørsmålet er kun besvart av studenter. Her en student svart 3, to har svart 4 og en student har svart 5.

4.0 DRØFTING.

Prosjektet var i utgangspunktet et utviklingsarbeid for å kunne utvikle en veileder til bruk for sisteårs sykepleiestudenter i praksis ved hjemmesykepleien.

Prosjektlederen, er fungerende avdelingsleder, og samtidig en del av praksisfeltet.

Prosjektleder samarbeidet tett både med personalet og studentene i hjemmesykepleien.

Erfaring fra liknende prosjekter viser at det å ha en forankring i ledelsen kan være en forutsetning for at prosjekter skal bli vellykket. I tillegg har det vært viktig å ha et nært samarbeid med høgskolelærer som i mange år har vært kontaktlærer for flere studentkull i Søndre Land kommune. En tilstedeværende og synlig prosjektleder har vært viktig i gjennomføringen. Det har vært viktig for å kunne fange opp signaler og gjøre forandringer underveis på bakgrunn av tilbakemeldinger fra studenter og kontaktsykepleiere.

For å få svar på vår problemstilling og videre om målsettingen ble nådd, ble spørreskjema og intervju brukt som metode. Det ble benyttet nesten like spørreskjemaer til studenter og kontaktsykepleiere. Studentgruppen og deres kontaktsykepleiere var få, totalt fire studenter og fem kontaktsykepleiere. Dette medfører at dataene fra undersøkelsen blir liten, men de gir allikevel en pekepinne på hvordan den nye veilederen ble mottatt, oppfattet og brukt. Denne første undersøkelsen blir en pilot undersøkelse. Spørreskjemaet skal fortsatt brukes til nye studenter på praksisstedet, for å få ytterligere informasjon om hvordan veilederen fungerer i praksis. Dette med tanke på å videreutvikle denne.

Prosjektets delmål var å øke motivasjon og ansvar for egen læring hos studentene. Økt handlingskompetanse og handlingsberedskap. Denne måten å organisere studentenes praksisstudier på med blant annet egne administrative uker og sjefs uker har bidratt til mer realistisk praksis med mer ansvar og større grad av selvstendighet i studentrollen. Dette kommer tydelig frem i spørreskjema og intervju ved at studentene mente de i stor grad hadde et godt utbytte av disse ukene. Ansvarlighet og selvstendighet er viktig kompetanse i utøvelsen av sykepleie. Gjennom praksis og refleksjon over dette skapes praktisk kunnskap.

Sykepleieutdanningen er en profesjons utdanning. Den spesifikke kompetansen innebærer selvstendighet i beslutninger, etisk ansvarlighet og dyktighet i grunnleggende ferdigheter. (Fagermoen, 1993)

Studentene som er ute i praksis ved hjemmesykepleien er snart ferdig utdannende sykepleiere, som skal være kvalifisert for et yrke som er i stadig endring og som det settes høye krav til. Det er derfor viktig at de får en realistisk og virkelighetsnær praksis som gjør dem bedre rustet til å møte hverdagen når de snart er nyutdannede sykepleiere. Det er en utfordring innen sykepleieutdanningen å legge til rette for læreprosesser som består av selvstendighet og ansvarsbevissthet i utøvelsen av sykepleie og derved økt handlingskompetanse og handlingsberedskap ved endt utdanning som sykepleier. I Helsepersonell loven, Norsk Helserett (2005), er sykepleiestudentene definert som helsepersonell og de har derfor et ansvar for de oppgaver de påtar seg. Dette krever at de har nødvendig kunnskaper, ferdigheter og holdninger, og at de er bevist sin kompetanse innenfor disse områder i utøvelsen av sykepleie. Ved bruk av veilederen mente også studentene og kontaktsykepleiere i stor grad at de har blitt mer beviste på høgskolen målsetning.

Veileder er delt opp i uker som bygger på hverandre i forhold til mål og krav fra fagplanen og læresituasjoner i hjemmesykepleien

Studentene måtte derfor sørge for å ha tilegnet seg, og inneha forventet kunnskap til forventet tid. Det skal sies at det i denne praksisperioden kun var sterke studenter slik at alle fikk gjennomført administrative uker og sjefsuker. Når det er studenter som vurderes til mulig ikke – bestått, må praksisplassen tilrettelegge for læring ved å justere læresituasjonene, og evt. utelate sjefsuker. Det er kontaktsykepleier i samarbeid med leder og studenten selv som gir klarsignal på når studenten kan gjennomføre sine sjefsuker. Økt selvstendighet er en viktig kompetanse i den fremtidige rollen som sykepleier.

Hovedmålet for prosjektet har vært å lage en veileder som tilfredsstillt kravene gitt i fagplan fra Høgskolen i Gjøvik, seksjon sykepleie, samt å sikre studentene kvalitativ god praksis i hjemmesykepleien, Søndre Land Kommune.

Studentene og kontaktsykepleiere opplevde i stor grad at de hadde blitt mer bevisst skolene målsetning i forhold til praksis ved bruk av veilederen. Veilederen synliggjør nivå og forventninger til studentene fra høgskolens side. Dette samsvarer med Fagermoen (1993) om hva som skaper meningsfylt veiledning av sykepleiestudenter.

Norsk sykepleieforbund (NSF), student har laget en håndbok som skal gi større innsikt i de regler som gjelder for praksisstudiene. Den viser også hvilke forventninger NSF student har til praksisstedene, slik at praksisperioden blir av høyests mulig kvalitet. Den anbefaler at studenten i god tid før praksis får utdelt informasjon om praksisstedet, kontaktsykepleiere og mål for de første uker. Ved å sende ut veilederen på forhånd opplevde vi motiverte studenter som følte seg godt mottatt når de kom. De hadde allerede da satt seg inn i hva de skulle gjennom av læresituasjoner ved hjemmesykepleien. Veilederen gjorde det også lettere for dem å sette seg inn i organiseringen av hjemmesykepleien. Alle studentene mente at veilederen i stor grad hadde vært til hjelp for å tydeliggjøre hjemmesykepleiens mål og læresituasjoner. I tillegg gjorde veilederen det lettere for dem å sette seg inn i organiseringen av hjemmesykepleien i Søndre Land. Vi mener dette hjelper studentene til å få en god start i forhold til krav og mål. Dette er i tråd med studier gjennomført på andre praksisarenaer (jfr Aamodt, 2003; Dæhlen og Havnes, 2003)

Det er også viktig for at studenten skal få en god praksisperiode at det finnes nok sykepleiere på avdelingen. Hjemmesykepleien i Søndre Land har 14 årsverk med sykepleiestillinger, hvor alle er tilsatt av faglig dyktige sykepleiere med høy faglig kompetanse. Dette kan også være en medvirkende årsak til at en får en god kvalitativ praksis i hjemmesykepleien.

Andre kommuner vil også ha nytte av en slik type veileder til sine studenter for at de skal få en kvalitativ god praksis, og få belyst sitt praksissteds læresituasjoner. Vi mener våre data belyser studenter og kontaktsykepleieres behov for en veileder. Ved at hjemmesykepleien i Søndre Land har konkretisert de læresituasjoner som representerer deres funksjons- og ansvarsområde er dette med på å bidra til at praksisstudiene har høynet kvalitet.

Hjemmesykepleiens kontaktsykepleiere har et eierforhold til veilederen og veiledningen av studentene retter seg mot hjemmesykepleiens aktuelle faglige utfordringer. Ut fra funnene ser veilederen ut til å være et anvendbart verktøy i læringsprosessen, og gir en tidlig bevisstgjøring av krav og forventninger som ligger til grunn for læring i hjemmesykepleien. Den gir også kontaktsykepleierne en synliggjøring av nivå og forventninger til studentene fra høgskolens side.

5.0 AVSLUTNING

Selv om antall studenter og kontaktsykepleiere var en liten gruppe som kanskje ikke kan gi oss et totalt svar, gir den allikevel en god pekepinne og bekreftelse på at en har nådd målet for prosjektet med å lage en veileder som tilfredsstillt kravene gitt i fagplan fra høgskolen i Gjøvik, seksjon sykepleie, samt å sikre studentene kvalitativ god praksis i hjemmesykepleien, Søndre Land Kommune. Veilederen vil fortløpende bli evaluert.

5.1 VEIEN VIDERE

Veilederen i hjemmesykepleien i Søndre Land vil bli brukt videre på nye studenter som skal ut i praksis. De vil også få de samme spørreskjemaer som er benyttet under prosjektet. Det er ønskelig å få videre belyst om prosjektet var vellykket og om målsetningen er nådd. Vi ønsker videre å arrangere møter for ledere og sykepleiere i andre kommuner, og på den måten informere og vekke interesse for vårt prosjekt. Dette med ønske om å dele vår kunnskap med flere kontaktsykepleiere og studenter.

Videre planer er å prøve tilsvarene veileder ut i andre kommuner. Vi mener det er et nyttig redskap for både studenter og kontaktsykepleiere. Vi antar dette vil øke kvaliteten på studentenes læring, og bevisstgjøre kontaktsykepleier forventet nivå og progresjon hos studenten.

6.0 LITTERATURLISTE

Aamodt,(2003) og P.O. *Tidsbruk og studieinnsats*. I: Aamodt, P.O. og L.I. Terum. (red.): Hvordan, hvor mye og hvorfor studerer studentene? Om læringsmiljø, jobbpreferanser og forståelse av kompetanse i profesjonsutdanningene. HiO-rapport nr.8.2003.

Berge, Asjörn med flere. (2005) *Helserett, pleie og omsorgstjenesten*. Oslo, Medlex norsk helseinformasjon.

Dalland, Olav (2002) *Metode og oppgaveskriving for studenter*. Gyldendal Norsk Forlag AS 2000

Dæhlen, M. og A. Havnes: *Å studere eller gå på skole*. Studiestrategier i profesjonsutdanningene. I: Aamodt, P.O. og L.I. Terum (red.): Hvordan,hvor mye og hvorfor studerer studentene? Om læringsmiljø, jobbpreferanser og forståelse av kompetanse i profesjonsutdanningene. HiO-rapport 2003 nr. 8. 2003.

Fagermoen, M.S. *Sykepleie i teori og praksis- et fagdidaktisk perspektiv*. Universitetsforlaget, Oslo. 1993.

Høgskolen i Gjøvik, seksjon for sykepleiefag (2007/2008) *Praktisk håndbok*. Gjøvik

Høgskolen i Gjøvik, seksjon for sykepleiefag. *Undervisningsplan*, studieenhet 3, Kull 05HBSPLH. Gjøvik

Høgskolen i Gjøvik, seksjon for sykepleiefag. *Fagplan, Bachelor i Sykepleie*, Kull 07HBSPLD. Gjøvik

Høgskolen i Gjøvik, seksjon for sykepleiefag. *Sykepleie i Pleie og omsorgstjenesten i kommunen, vurderingsportefølje*, fagkode VPH3011

IS-1201 *Kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene*. Oslo: Sosial- og Helsedirektoratet.

Norsk sykepleieforbund, (2007), *Yrkesetiske retningslinjer for sykepleiere*. Oslo

Norsk sykepleieforbund, (2007) *Praksisstudier i sykepleierutdanningen*. Oslo

Utdannings- og forskningsdepartementet, *Rammeplan for sykepleieutdanning*, (2004), Oslo, Utdannings- og forskningsdepartementet

7.0 VEDLEGG

A) Veileder, Søndre Land Kommune hjemmesykepleien

B) Spørreskjema - studenter

C) Spørreskjema – kontaktsykepleiere

SØNDRE LAND KOMMUNE
Tjenesteområde – Helse og Omsorg
Hjemmesykepleien

Veileder for
sisteårs sykepleie studenter
ved hjemmesykepleien
i Søndre Land kommune

Utarbeidet av
Hjemmesykepleien,
Søndre Land Kommune

UKE 1 og 2 "Bli kjent- hjemmesykepleien"	
Klinisk sykepleie	<p>Bli kjent med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pasientnavn, diagnose og sykepleiebehov i eget område. ☐ - Hygieniske prinsipper og hvordan en tilrettelegger hygienisk forsvarlig miljø. ☐ - Er kjent med rutiner ved medikamenthåndtering i hjemmesykepleien. ☐ - Delta i kontaktsykepleiers daglige arbeidsoppgaver. ☐ - Inneha grunnleggende sykepleieferdigheter knyttet til ADL ☐
	<ul style="list-style-type: none"> * Formulerer seg klart og tydelig på norsk, både skriftlig og muntlig ☐ * Viser nøyaktig og sikker anvendelse av hygieniske prinsipper. ☐
Undervisende og veiledende funksjon	<ul style="list-style-type: none"> - Skrive egen mål for praksisstudiet ved hjemmesykepleien. ☐ - Sette opp turnus i samarbeid med kontaktsykepleier for de første 6 uker. ☐ - Er åpen for tilbakemeldinger. ☐ - Etterspør råd og veiledning etter behov. ☐
	<ul style="list-style-type: none"> * Benytter dagsplan/ukeplan og veiledningssamtaler for å styrke sin sykepleiefaglige kompetanse. ☐
Administrasjon og ledelse	<p>Bli kjent med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kontaktsykepleier og øvrige personale. ☐ - Turnus, rapporttider, vakttider, møtetid. ☐ - Lager og utstyr. ☐ - Fagsystemet Gerica og bruk av dette ved innhenting av informasjon og dokumentasjon. ☐ - Arbeidslister. ☐ - Mottak av trygghetsalarm, rutiner. ☐ - Pda. ☐ - Iplos. ☐ - Vise interesse for og skaffe seg oversikt over daglige rutiner ved hjemmesykepleien. ☐
	<ul style="list-style-type: none"> Overholder kompetansenivå og søker veiledning ved behov. ☐

Samarbeid og fagutvikling	- Viser interesse for samarbeid med personale. ☐ - Viser interesse for hjemmesykepleien og de sykepleiefaglige utfordringer som er i tjenesten. ☐ - Er aktiv og spørrende. ☐
	* Benytter veiledning som aktivt middel til faglig og personlig utvikling ☐
Etikk	- Viser respekt og høflighet ovenfor den enkelte pasient, pårørende ☐
	* Tar hensyn til- og overholder taushetsplikt. ☐ * Overholder regler for arbeidsantrekk. ☐

UKE 3 og 4 "Fokus på pasient"

<p>Klinisk sykepleie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tar ansvar for å utøve sykepleie til den enkelte pasient. ☐ - Viser evne til å informere og kommunisere med pasient. ☐ - Vise evne til å ivareta pasientens ressurser ☐ - Vise evne til å bruke sykepleieprosessen og endre tiltak hos pasienten ☐ - Dokumentere på Gericapatientens tilstand, utførte og planlagte sykepleietiltak. ☐ - Rapportere muntlig. ☐ <ul style="list-style-type: none"> * Skiller observasjon og tolkning og formulerer seg klart og tydelig. ☐ * Deltar i administrering av medikamenter i tråd med sentrale retningslinjer og rutiner knyttet til hjemmesykepleien Søndre Land. ☐ * Viser kritisk og reflektert holdning til rutiner omkring medikamenter og legemiddelhåndtering ☐ * Iverksetter tiltak for å ivareta et hygienisk forsvarlig miljø ☐
<p>Undervisende og veiledende funksjon</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Delta på Iplos undervisning. ☐ - Vise evne til å reflektere over eget arbeid. ☐ - Bruke dagsplan og evaluere egen målsetning kontinuerlig. ☐
<p>Administrasjon og ledelse</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vise interesse for å få innsikt i Gericas fagsystem og hvordan det benyttes ved hjemmesykepleien. ☐ - Ha innsikt i iplos, innhenting av opplysninger og dokumentasjon. ☐
<p>Samarbeid og fagutvikling</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Økende deltakelse i faglige diskusjoner. ☐ - Søker aktiv kunnskap. ☐ <ul style="list-style-type: none"> * Samarbeider målrettet og tverrfaglig med personalet på praksisstedet og reflekterer over betydningen samarbeidet har for en hensiktsmessig og forsvarlig utøvelse av sykepleien. ☐
<p>Etikk</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Møter pasienter og pårørende med respekt, høflighet, omsorg og innlevelsessevne og moralsk ansvarlighet. ☐ * Bidrar til at menneskers rett til medbestemmelse blir ivaretatt. ☐

UKE 5 og 6 "Fokus på helhet"	
Videreføring av uke 3 og 4.	
Klinisk sykepleie	<ul style="list-style-type: none"> - Tar ansvar for å utøve sykepleie til flere pasienter. ☐ - Tar faglig holdbare beslutninger utifra pasientens behov for sykepleie utifra sin faglige kompetanse. ☐ - Evaluerer og dokumenterer sykepleie til pasienter. ☐
	<ul style="list-style-type: none"> * Tar selvstendig ansvar for dokumentasjon, pleieplaner og muntlig rapport om de pasienter en er i kontakt med. ☐ * Anvender kunnskaper på en reflektert og forsvarlig måte og begrunner sine handlinger. ☐
Undervisende og veiledende funksjon	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluerer egne mål og viderefører disse. ☐ - Kunne se sammenheng mellom og få innblikk i de forskjellige tjenester i helse og omsorgsetaten i Søndre Land Kommune. ☐ - Være med på legesenter, laboratoriet med bioingeniør. ☐ - Være med en dag på Hovli sykehjem/ eldresenter/ Lunden dagsenter. ☐
	<ul style="list-style-type: none"> * Tar ansvar for informasjon til pasienter og pårørende ☐
Administrasjon og ledelse	<ul style="list-style-type: none"> - Kan planlegge og administrere egen arbeidsdag utifra sykepleie oppgaver. ☐
Samarbeid og fagutvikling	<ul style="list-style-type: none"> - Er aktiv og deltakende i faglige diskusjoner. ☐ - Viser interesse til å samarbeide tverrfaglig. ☐
	<ul style="list-style-type: none"> * Bruker teori i praksis og gir faglige begrunnelser for sine sykepleiehandlinger. ☐
Etikk	<ul style="list-style-type: none"> * Gjennomfører en målrettet kommunikasjon med pasient og pårørende. ☐

UKE 7 + 8 "ADMINISTRATIVE UKER"

Administrative uker: Sykepleiestudenten følger leder på hjemmesykepleien i 2 dager, nestleder 1 dag, områdesykepleier 1 dag og kreftsykepleier 1 dag.

Klinisk sykepleie

- Delta på vurderingsbesøk hos pasient
- Informere og kommunisere målrettet med pasient og pårørende
- Planlegge sykepleietjeneste og lage tiltaksplan for pasient ut i fra en faglig vurdering
- Kunne ta beslutninger utifra faglige vurdering ved henvendelse fra pasient, pårørende og andre samarbeidspartnere.
- Dokumentere planlagte og gjennomførte tiltak hos pasienter, samt pasientens tilstand
- Dokumentere helsesituasjonen til den enkelte pasient på Gericca
- Revurdere tiltaksplaner
- Registrer og revurdere ipløs ved endringer i funksjonsnivå hos den enkelte pas.
- Kunne se helheten og sammenheng mellom de forskjellige tjenester til pas.
- Kunne møte den enkelte pasient og pårørende med varhet, innlevelse og moralsk ansvarlighet.
- Iverksette og følge opp forordnet behandling og undersøkelser

** Handler ansvarlig overfor pasienter som mottar kommunale helsetjenester, og deres pårørende, både som hjemmeboende og på institusjon, funksjonshemmede, rehabiliteringstrengende og mennesker som er i siste faste av sitt liv.*

<p>Undervisende og veiledende funksjon</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Informere pasienter og evt. pårørende om iplos og kunne registrere endring i funksjonsnivå ☐ - Være med kreftsykepleier under oppfølging, veiledning, undervisning, tilrettelegging til pasienter med kreftdiagnose. ☐ - Delta ved arbeidsstedets særegne og spesialiserte undervisnings- og veiledningsoppgaver. ☐
<p>Administrasjon og ledelse</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ha innblikk i forskjellige lovverk som styrer sykepleietjenesten i helse og omsorgtjenesten, som kommunehelsetjenesteloven ☐ - Vite hvordan saksbehandling av saker som skal opp i sauhs foregår ☐ - Kunne skrive en enkel sak og ferdig behandle denne på Gericca ☐ - Inn og utskriving av pasienter – dokumentasjon ☐ - Være med leder og få innblikk i organisering, administrative oppgaver, ledermøte, sykepleiemøte, fordeling av personalressurser etter den enkelte medarbeider kvalifikasjoner, planlegging av driften. ☐ - Kunne se helheten på hvordan tjenestene virker inn på hverandre ☐ <p>* Viser interesse for administrasjon og ledelse innen kommunehelsetjenesten ☐</p> <p>* Forstår betydningen av samhandlingen mellom den kommunale helsetjeneste og spesialisthelsetjenesten ☐</p>
<p>Samarbeid og fagutvikling</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vise evne til samarbeid på tvers av avdelinger. ☐ - Delta på ansvarsgruppe rundt den enkelte pasient. ☐ - Delta på områdemøter hjemmesykepleien. ☐ - Delta på samordningsutvalget for helse og sosialtjenester, møte. ☐ - Fremstår delaktig i fagdiskusjoner rundt sykepleietjeneste til den enkelte pasient. ☐ - Få innblikk i organisering av kreftsykepleier i kommunen og hvordan denne utøver sykepleietjeneste ☐ - Etterspørre og delta i lærersituasjoner/sykepleiehandlinger på arbeidsstedet for å kunne utøve faglig forsvarlig sykepleie ☐

	<p>* Samarbeider målrettet og tverrfaglig personalet på praksisstedet og reflekterer over betydningen samarbeidet har for en hensiktsmessig og forsvarlig utøvelse av sykepleien. ☐</p> <p>* Viser interesse for samhandling mellom offentlig sektor og frivillige organisasjoner. ☐</p>
Etikk	<p>- Ivareta pasientens integritet og medbestemmelsesrett samt retten til helhetlig omsorg. ☐</p>

UKE 9 + 10 "SJEFSUKER"	
Sykepleierstudenten tar ansvar for å lede og koordinere forskjellige oppgaver på hjemmesykepleiekontoret.	
Klinisk sykepleie	<p>- Følge opp og revurdere tiltaksplaner til enkelte pasienter ☐</p> <p>- Samarbeide med pasient og pårørende ved oppfølging av sykepleietjenesten til den enkelte ☐</p> <p>- Tar faglig holdbare beslutninger ut i fra pasientens behov og tilstand ved hjelp av sine fagkunnskaper. ☐</p>
	<p><i>* Tar faglig holdbare beslutninger ut fra pasient gruppens behov og tilstand ved hjelp av sykepleie-, natur-, og samfunnsvitenskapelig kunnskap ☐</i></p> <p>* Tar ansvar for helsefremmende og forebyggende helsearbeid. ☐</p> <p>* Skaper et terapeutisk miljø hvor pasienter, pårørende og medarbeidere gis mulighet og mot til å utnytte sine ressurser og sin rett til med og selvbestemmelse. ☐</p>
Undervisende og veiledende	<p>- Veileder og underviser pasient, pårørende, kollegaer ☐</p> <p>- Holder pedagogisk framlegg ☐</p>

funksjon	<ul style="list-style-type: none"> * Veileder og underviser pasienter, pårørende og medarbeidere/studenter ved hjelp av anerkjente prinsipper for undervisning og veiledning ☐ * Gjennomfører, og får godkjent individuelt pedagogisk framlegg. ☐
Administrasjon og ledelse	<ul style="list-style-type: none"> - Lede og koordinere forskjellige arbeidsoppgaver på hjemmesykepleiekontoret ☐ - Lage arbeidslister på Gericca og fordele arbeidsoppgaver på den enkelte medarbeider ☐ - Kjøre egen arbeidsliste i eget området ☐ - Følge opp og utføre oppgaver i forbindelse med pasienter har vært hos lege/sykehus o.l. ☐ - Samarbeide med spesialisthelsetjenesten og dokumentere dette på Gericca ☐ - Lede og gi rapport og viktige beskjeder i overlapping ☐ - Viser interesse for kvalitetsikringsarbeid og avviksrapportering ☐
Samarbeid og fagutvikling	<ul style="list-style-type: none"> * Tar ansvar for forvaltningen av menneskelig, materielle og økonomiske ressurser. ☐ * Tar ansvar for ledelse av sykepleien til en gruppe pasienter ☐ * Har handlingsberedskap i forhold til LEON-prinsippet for tildeling av helse- og omsorgstjenester ☐
	<ul style="list-style-type: none"> - Benytter fagkunnskap aktivt i planlegging av sykepleie til den enkelte pasient og i diskusjoner med kollegaer. ☐ - Benytter veiledning som aktivt middel til faglig utvikling ☐ - Overholder kompetansenivå og ber om veiledning etter behov ☐ - Samarbeider tverrfaglig om pasientens behov for tjeneste og har evne til å se helheten rundt pasienten. ☐ - Kunne samarbeide på alle nivå i organisasjonen og utvikle vilje til tverrfaglig og tverretattlig samarbeid ☐
Etikk	<ul style="list-style-type: none"> - Ta ansvar for at pasientens medbestemmelsesrett blir overholdt ☐ - Overholde taushetsplikten ☐ - Være deltakende i etiske diskusjoner ☐
Forskning	<ul style="list-style-type: none"> - henvise til forskningsresultat ved pedagogisk framlegg ☐
	<ul style="list-style-type: none"> * Anvender forskningsresultat som bidrag til å utvikle egen yrkesrolle ☐

SØNDRE LAND KOMMUNE
Tjenesteområde – Helse og Omsorg
Hjemmesykepleien

Velkommen

som student ved

hjemmesykepleien

i Søndre Land kommune

Informasjon og veileder
til deg som skal være student
hos oss.

Hov, november 2007

1.0 Innholdsfortegnelse:

1.1 Til deg som student	s 12
1.2 Retningslinjer for studenter	s 12
1.3 Hjemmesykepleien i Søndre Land Kommune	s 13
1.4 Søndre Land Kommune, helse og omsorgtjenesten.	s 15

1.1 Til deg som student

Vi ønsker deg velkommen til hjemmesykepleien i Søndre Land Kommune og håper du vil trives hos oss som student. Vi ønsker å gi den en faglig god, trygg og lærerik periode mens du er hos oss, hvor du skal føle at du betyr noe og at du blir ivaretatt.

Vi i hjemmesykepleieren ønsker å gi deg en så god oppfølging som vi overhodet har mulighet til, og håper at det blir bra.

Hjemmesykepleien har gående et prosjekt for å videreutvikle en veileder til bruk for sisteårs sykepleiestudenter og får å kvalitets sikre den praksisundervisning du får her hos oss. Dette er i samarbeid med høgskolen.

Vi ønsker å ha en åpen dialog med deg, hvor du kan si i fra til oss hvis det er noe du er misfornøyd med, usikker på og lignende. Det er kjempeflott om du stiller masse spørsmål til oss. Spør heller en gang for mye en, en gang for lite.

Vi i hjemmesykepleien har et høyt fagmiljø som vi er veldig stolte av. Vi har også et godt arbeidsmiljø, preget av lojalitet og gode kollegaer og veldig mye humor.

Vi respekterer hverandre, er åpne for diskusjoner og tar opp ting med hverandre.

Dette vil komme deg som sykepleier student til gode, da vi inkluderer alle i fellesskapet.

Retningslinjer:

1. Vi forventer at du leser denne informasjonen og veilederen
2. Når du kommer til oss må du skrive under på taushetsløfte.
3. Du vil få tildelt en eller to sykepleiere som kontaktsykepleiere og må sette opp turnus i samarbeid med dem de første 7 uker, j.m.f veileder, uke 8 – 10 settes opp av avdelingsleder/nestleder i samarbeid meg deg som student.
4. Ved sykdom må du melde ifra dette så tidlig som mulig, telefon nummer til hjemmesykepleien er 611 26540.
5. Angående arbeidstøy så har vi noe til utlån. Det er også mulig å få låne av Hovli sykehjem. Arbeidstøyet kastes på vask i egne sekker på hjemmesykepleien.
6. Smykker /piercing er forbudt her hos oss. Dette er hjemlet i egne forskrifter.
7. Mobiltelefon må settes på lydløs mens du er på vakt. Det er ikke lov å prate i egen mobiltelefon mens du er inne hos en pasient. Er det viktig kan en snakke i mobil telefonen mens dere kjører mellom to pasienter.

1.3 Hjemmesykepleien i Søndre Land Kommune.

Hjemmesykepleien har sin base i 2. etg på helsehuset ved siden av Rådhuset, midt i Hov sentrum.

Hjemmesykepleien er inndelt i to geografiske området med hver sin områdepsykeleier.

Avdelingsleder er Jane Eriksen

Saksbehandler/nestleder er Marianne Ege Lundberg

Områdepsykeleier Nord er Anita Svebakken, fortiden i permisjon

Områdepsykeleier Sør er Leif Arne Lillesolberg

Kreftpsykeleier er Kari Smeby Lium.

Hjemmesykepleien har 15.2 årsverk hvor av 14,2 er sykepleiere og 1 årsverk er hjelpepleier stilling. Det jobber per d.d. 16 sykepleiere og 6 hjelpepleiere i forskjellige stillinger hos oss.

I tillegg har vi kontormedarbeider samt vikarierende sykepleiere, hjelpepleiere og studenter.

Vi har rundt 354 pasienter innskrevet i alle aldre med forskjellige type behov for sykepleie tjeneste.

Vi bruker Geric som fagsystem og har også nå startet med Geric på pda.

Vår målsetning er at vi skal gi sykepleietjeneste av god kvalitet. Vi vektlegger samarbeid med pasient/bruker og pårørende. Videre vektlegges tverrfaglig samarbeid og det bidras aktivt til samarbeid på tvers av avdelinger, etater og andre samarbeidspartnere. Avdelingen gir en kvalitetsmessig god sykepleietjeneste uavhengig av pasient/brukers bosted og alder. Avdelingen sikrer rask, effektiv og rett saksbehandling ved tildeling av tjenester. Vi har også kunnskap og god kompetanse på lindrende pleie og omsorg i livets slutfase.

Arbeidstid:

Turnustjeneste med dagvakt og aftenvakt:

D-vakt 07.30 – 15.00

D2-vakt 07.30 – 15.00 kontordag

D3-vakt 07.30 – 14.30

A- vakt 14.30 – 22.00

A2-vakt 16.00 – 22.00

Trygghetsalarmer

Kommunens trygghetsalarmer er koblet mot hjemmesykepleiens pda. Det er 2 pda i hvert området; nord, Hov, Sør. På dagtid går alarmene til telefon nr 1 i hvert området, hvis denne ikke svarer går den videre til nr 2.

På kveldstid (15.00 – 22.00) + lørdag og søndag (07.30 – 22.00) går alarmene til telefon nr 1 i hvert området. Se egen prosedyre for mottak av trygghetsalarmer.

Nøkler

Alle pasienter med trygghetsalarm har egen nøkkelboks utenfor sin inngangsdør. Nøkkel til disse boksene, en i hvert området, henger i nøkkelskap på hjemmesykepleien.

Kvalitetsikring/internkontroll

Egen perm for dette finnes på avdelingsleders kontor. Alle bør se i denne og gjøre seg kjent med innholdet.

Hva gjøres inne på hjemmesykepleien:

- **Medinsrommet:**
Dossering og kontroll av medisiner lagt i ukedosetter, som sendes/leveres ut til pasientene. Oppbevaring av medisiner på eget rom.
For regler om medisinhandling bes du gjøre deg kjent med rutiner for dette i kvalitetssikringspermen.
Medisinbestilling: Skrives på eget bestillings ark. Faxes til apoteket.
Medisiner det haster med må hentes. De vil ellers bli levert av apoteket kl 08.45 dagen etterpå.
Resepter må være innlevert før 15.15, hvis de skal komme dagen etter.
Ved reseptbestilling leveres lista til Hov legesenter, eller faxes til Odnas legesenter. Reseptene legges i hylla til hjemmesykepleien og må hentes på de respektive steder. Resepter kopieres før de leveres over til apoteket.
Kopien skal i egen perm.
- **Engum:** Bestilling av bleier, elastiske strømper, urinposer, sendekladder m.m. Skrives i egen bestillingsbok. Bestillingen ringes inn hver mandag av kontorpersonalet og varene leveres på onsdag. Det er også mulig for pasientene å benytte seg av Remed på Gjøvik. Bestilling ringes dit og de leverer på døra.
- **Lageret:** Innholder sårutstyr, hansker, kriselager av bleier m.m. Varene hentes på Hovli. Fylles opp når det er tomt.
- **Data:** Det benyttes fagsystemet Geric. Arbeidslister ligger klar på pda når en starter vekten. Marit Amlie er systemansvarlig og står for opplæring.
- **Beskjedbøker:** En bok for hvert område. Det skal ikke skrives rapport eller taushetsbelagte opplysninger her. Korte beskjed ang. pas. Oppgaver som er utført hakes av med penn. Det er alles ansvar å se etter at oppgavene blir utført.

- Utlån av utstyr. Alle fast ansatt har sitt eget blodtrykksapparat, temp-mål, blodprøverutstyr, munn til munn masker o.s.v. Kontakt avd.leder for lån. Alt kvitteres i egen perm. Det kvitteres også for utlån av klær og nøkkler.
- Innbruddsalarm. Skal alltid brukes på kveld og i helger når ingen er inne på kontoret. Egen kode for bruk av denne.
- Telefonsvarer: Det er telefonsvarer på kontoret fra 15.30 – 07.30. Beskjeder leses av fortløpende på senvakt. Ring evt. pasienten opp igjen.
- PDA- alle på vakt må ta med en pda ut. Skriv deg opp på egen liste hvilken du har tatt.

Hva gjøres ute i hjemmesykepleien:

- Hver enkelt ansatt får sin egen arbeidsliste. Denne ligger klar på pda når du starter den opp. Alle den oppdrag og hva som skal gjøres står der. For eksempel morgenstell, sårskift med prosedyre, blodprøver, kveldstell, tilsyn, dusj, andre spesielle prosedyrer.
- Hjemmesykepleien har 7 leasingbiler. (Det er rutiner for bilene, ligger i egen perm i bilen. Gjør deg kjent med disse.

1.4 Søndre Land Kommune, helse og omsorgstjenesten.

Søndre Land kommune, pleie og omsorgstjenesten omfatter Hovli sykehjem med to avdelinger, eldresenter, hjemmesykepleien, aktivitetsavdeling/ dagsenter samt dagsenter for demente, kjøkken, hjemmetjeneste, legetjeneste, fysioterapi og administrasjonen.

Leder for helse- og omsorgs tjenesten er Åse Flatland.

Hovedmålet for helse og omsorgstjenesten er å sørge for at medmennesker og deres pårørende som har behov for våre tjenester blir møtt med åpenhet og respekt, gis trygghet for at de får nødvendig individuelt tilpassede tjenester som er fleksible, har tilstrekkelig kapasitet og er av rett kvalitet. Målsettingen i arbeidet vårt er av vi:

- viser respekt og ærefrykt for livet
- ivaretar og utvikler funksjonsevnen
- forebygger helsesvikt
- hindre videreutvikling av sykdom
- stimulerer til velvære
- lindre lidelse

- sørger for verdige forhold ved livets slutt

Hovli sykehjem består av to avdelinger:

1. etg har langtidspasienter, rehabiliteringspasienter og enhet for palliativ pleie
2. etg har egen dement avdeling, en gruppe 4 med demens og psykiatri.

Hovli eldrecenter:

Har leiligheter og 6 korttidsplasser. Det er døgnbemanning på eldrecenteret.

Hovli aktivitetsavdeling

Har aktivitetsavdeling på Hovli sykehjem samt dagsenter for demente ved Lunden

Hjemmetjenesten

Består av to områder og yter tjenester etter sosialtjenesteloven. Kommunen har ca 102 psykisk utviklingshemmede som bor i egne boliger.

Legetjenesten.

Holder til i underetg. på helsehuset, samt har et legesenter på Odnas i tillegg.

Fysioterpitjenesten.

Holder til i samme etg. som hjemmesykepleien og har også ansvar for fysioterpi til beboere ved Hovli sykehjem samt andre i kommunen.

Hovli kjøkken.

Lager mat til hjemmeboende og de som bor på Hovli sykehjem og eldrecenter.
Det er også kantine for besøkende, pasienter og personale på Hovli.

EVALUERING AV INFORMASJONSHEFTET / VELKOMSTHEFTET FOR HJEMMESYKEPLEIEN I SØNDRE LAND.

Studenter

Vi ber om tilbakemelding på velkomstheftet og veilederen i vedlagte spørreskjema som hjemmesykepleien i Søndre Land har utarbeidet, og benyttet i veiledet praksis for tredje års studenter.

Hensikten med prosjektet er å identifisere og konkretisere læresituasjoner, vise forventet progresjon og kvalitetssikre praksisstudiene.

Vi ønsker at heftet skal synliggjøre mangfoldet i de faglige utfordringer som finnes i hjemmesykepleien. Spørsmålene besvares anonymt og svarene behandles konfidensielt.

Alle spørsmålene besvares ved å sette ring rundt det tallet de synes passer best.

- 1) Har Veilederen vært til hjelp for å tydeliggjøre hjemmesykepleiens mål og læresituasjoner?

I liten grad

I stor grad

1 2 3 4 5

Kommentar.....
.....
.....
.....

- 2) Har struktureringen i Veilederen vært en hjelp til faglig refleksjon for deg sammen med studenten / kontaktsykepleier?

I liten grad

I stor grad

1 2 3 4 5

Kommentar.....
.....
.....

- 3) Mener du at avkryssingsrubrikkene i Veilederen er hensiktsmessig for studentenes læring og progresjon?

I liten grad

I stor grad

1 2 3 4 5

Dersom "i liten grad" hva er ditt forslag til endring?

.....
.....
.....

.....
.....

4) Har du blitt mer bevisst skolens målsetting ved å bruke Veilederen?

I liten grad			I stor grad	
1	2	3	4	5

5) Har du oppnådd økt kompetanse for å mestre hverdagen som sykepleier etter å ha gjennomført administrativ uke?.

I liten grad			I stor grad	
1	2	3	4	5

6) Ga sjefsuken deg kunnskap som vil være til nytte for deg som ferdig sykepleier?

I liten grad			I stor grad	
1	2	3	4	5

7) Har velkomstheftet gjort det lettere å orientere seg i forhold til organisering av hjemmesykepleien i Søndre Land.

I liten grad			I stor grad	
1	2	3	4	5

Andre synspunkter

.....
.....
.....
.....

EVALUERING AV VELKOMSTHEFTET OG VEILEDEREN FOR HJEMMESYKEPLEIEN I SØNDRE LAND.

Kontaktsykepleiere

Vi ber om tilbakemelding på velkomstheftet og veilederen i vedlagt spørreskjema som hjemmesykepleien i Søndre Land har utarbeidet, og benyttet i veiledet praksis for tredje års studenter.

Hensikten med prosjektet er å identifisere og konkretisere læresituasjoner, vise forventet progresjon og kvalitetssikre praksisstudiene.

Vi ønsker at heftet skal synliggjøre mangfoldet i de faglige utfordringer som finnes i hjemmesykepleien. Spørsmålene besvares anonymt og svarene behandles konfidensielt.

- 1) Har Veilederen vært til hjelp for å tydeliggjøre hjemmesykepleiens mål og læresituasjoner?

I liten grad

I stor grad

1

2

3

4

5

Kommentar.....

.....

.....

.....

- 3) Har struktureringen i Veilederen vært en hjelp til faglig refleksjon for deg sammen med studenten / kontaktsykepleier?

I liten grad

I stor grad

1

2

3

4

5

Kommentar

.....

.....

.....

- 3) Mener du at avkryssingsrubrikkene i Veilederen er hensiktsmessig for studentenes læring og progresjon?

I liten grad

I stor grad

1

2

3

4

5

Dersom "i liten grad" hva er ditt forslag til endring?

.....

.....
.....
.....
.....

4) Har du blitt mer bevisst skolens målsetting ved å bruke Veilederen?

I liten grad			I stor grad	
1	2	3	4	5

.

Andre synspunkter:

.....
.....
.....
.....

5) Har skriftliggjøring i Veilederen virket motiverende for deg som veileder?

I liten grad			I stor grad	
1	2	3	4	5

Kommentar.....
.....
.....
.....